

Asia: VN/20149/2020

Ehdotus kansallisten taidelaitosten rahoitukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotus kansallisten taidelaitosten rahoitukseksi VN/20149/2020

Suomen Kansallisteatterin lausunto

Suomen Kansallisteatterin edustajat ovat olleet mukana työryhmässä, joka on valmistellut ehdotusta kansallisten taidelaitosten rahoituksesta säädettäväksi laiksi. Näin ollen pidämme lakia tarpeellisena ja ehdotusta sen sisällöstä teatterin tavoitteiden mukaisena.

Kansallisten taidelaitosten aseman ja rahoituksen takaava laki on mielestämme tärkeä ja ajankohtainen seuraavista syistä:

- Teatteri- ja orkesterilain 6 a §:ssä on maininta Suomen Kansallisteatterille myönnettävästä valtionavustuksesta, mutta vastaavaa mainintaa ei enää ole esittävän taiteen edistämisestä annetussa laissa. Se tulee voimaan vuoden 2022 alussa ja korvaa nykyisen teatteri- ja orkesterilain. Tilanne, jossa lainsäädännöstä puuttuu kokonaan teatteria koskeva kirjaus, aiheuttaa epävarmuutta mutta jättää tilaa korvaavalle, ehdotuksen mukaiselle lainsäädännölle.
- Kansallisten taidelaitosten toiminta-avustukset rahoitetaan rahapelitoiminnan tuotoista. On mahdollista, että kokonaisuudistuksen myötä nykyiset edunsaajat siirretään budjetin kehysmenettelyn piiriin. Tämä uudistus poistaisi riippuvuuden alenevista veikkausvoittovaroista, mutta ei takaisi kansallisia taidelaitoksia koskevaan lakiin sisältyviä indeksikorotuksia.
- Kansallisten taidelaitosten avustusmäärärahojen taso ei ole viime vuosina seurannut kustannustason kehitystä. Tässä suhteessa kansalliset taidelaitokset ovat heikommassa

asemassa verrattuna valtionosuutta saaviin taide- ja kulttuurilaitoksiin, joilla valtionosuuden yksikköhinta seuraa toteutunutta kustannuskehitystä. Kansalliset taidelaitokset on syytä nostaa yhdenvertaiseen asemaan vos-rahoituksen piirissä olevien laitosten kanssa.

- Kansallisteatterin tehtävää ei ole kirjattu lakiin toisin kuin Kansallisgallerian. On toivottavaa, että kaikkien kansallisten taidelaitosten rahoituksen perusteena olevat tehtävät olisi määritelty. Teatterin pääjohtajalla on keskeinen vaikutus ohjelmiston sisältöön ja painopisteisiin. Lainsäädäntö ja riittävä rahoitus takaisivat mielekkäällä tavalla kansallisen päänäyttämön säilymisen taiteellisena, ei-kaupallisena, kotimaisia kantaesityksiä painottavana teatterina pääjohtajasta riippumatta.
- Hallinnollisen taakan keveneminen haku- ja selvittämisprosessin poistuttua on tervetullut uudistus.

Ehdotuksen mukaan rahoitussopimus tehdään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Nykytilanteeseen nähden ennakoitavuus paranee tällöin huomattavasti. On kuitenkin hyvä vielä pohtia, voidaanko jatkuvuus varmistaa niin, ettei mekanismi jätä mahdollisuutta merkittäviin tasomuutoksiin nelivuotiskausien vaihtuessa.

Helsingissä 2.12.2022

Mika Myllyaho

pääjohtaja

Suomen Kansallisteatteri

Isosaari Päivi
Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö